

Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка
Рада молодих вчених

ISSN 2308-4855

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ НАУК:
Міжвузівський збірник наукових праць
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ Дрогобицького
державного педагогічного університету
імені Івана Франка**

ВИПУСК 8

Дрогобич
2014

Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / Редактори-упорядники В. Львівський, А. Душний, І. Зимомеря. – Дрогобич, 2014. – Вип. 8. – 448 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також історії, філології, мистецтвознавства, екології, охорони навколишнього середовища.

Головний редактор

Пантюк М.П. – доктор педагогічних наук, професор.

Заступники головного редактора

Львівський В.І. – кандидат історичних наук, доцент (співредактор); Душний А.І. – кандидат педагогічних наук, доцент, член-кореспондент Міжнародної академії наук педагогічної освіти (співредактор); Зимомеря І.М. – доктор філологічних наук, професор (співредактор).

Редакційна колегія:

Борисівський М.Й. – д. псих. н., проф., член кореспондент НАПН України; Борщевич В.Т. – д. іст. н.; Давидов М.А. – д. мистецтвознавства, проф., академік Міжнародної академії інформатизації, заслужений діяч мистецтв України; Дмитрів І.І. – к. філол. н., доц. (відп. секретар); Дубнянський І.А. – д. пед. н., проф.; Жигайло О.О. – к. псих. н., доц.; Зимомеря М.І. – д. філол. н., проф.; Іванішин П.В. – д. філол. н., проф.; Квас О.В. – д. пед. наук, проф.; Кемінь В.П. – д. пед. н., проф.; Квиновська Л.О. – доктор мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України; Козаренко О.В. – д. мистецтвознавства, проф., заслужений діяч мистецтв України; Козир А.В. – д. пед. н., проф.; Литвин М.Р. – д. іст. н., проф.; Мелведик Ю.Є. – д. мистецтвознавства, проф.; Москалець В.П. – д. псих. н., проф.; Оршанський Л.В. – д. пед. н., проф.; Палічак М.М. – к. іст. н., проф.; Сабат Г.Л. – д. філол. н., проф.; Савчин М.В. – д. псих. н., проф.; Сейко Н.А. – д. пед. н., проф.; Сенік Л.Т. – д. філол. н., проф.; Сеньків М.В. – д. іст. н., проф.; Серійчук В.І. – д. іст. н., проф.; Ситник О.М. – д. іст. н., доц.; Сташевська І.О. – д. пед. н., проф., член-кореспондент Міжнародної академії наук педагогічної освіти; Фугала В.П. – д. іст. н., проф.; Циховська Е.Д. – д. філол. н., проф.

Рецензенти:

Скотна Надія Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри практичної психології, ректор Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Астаф'єв Олександр Григорович – доктор філологічних наук, професор кафедри теорії літератури, компаративістики і літературної творчості Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Тельяк Віталій Васильович – доктор історичних наук, професор кафедри давньої історії України та спеціальних історичних дисциплін Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Відповідно до ліцензійного договору № 180-03/2014 від 27.03.2014 р. збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» включений до міжнародної наукометричної бази РИНЦ (Російський індекс наукового цитування).

Свідомо про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» Серія КВ № 19906-9706Р від 14.05.2013 р.

Засновник і видавець – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, співзасновники Львівський В.І., Душний А.І., Зимомеря І.М.

Адреса редакції: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, Львівська обл., 82100, тел.: (03244) 1-04-74, факс: (03244) 3-81-11, e-mail: vlnickiy@gmail.com

© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2014
© Львівський В.І., Душний А.І., Зимомеря І.М., 2014

ПЕРЕДМОВА

Шановні читачі! Пропонуємо вашій увазі 8-й випуск збірника «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка», основну частину якого складають матеріали II-ї Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи» (25 квітня 2014 року, м. Дрогобич).

Статті згруповано в таких розділах: «Історія», «Мистецтвознавство», «Мовознавство. Літературознавство», «Педагогіка», «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Рецензії, відгуки, повідомлення».

Статус конференції дав змогу залучити до публікації матеріалів у збірнику значну кількість міжнародних науковців з різних галузей науки.

Тематика статей свідчить про розмаїття наукових зацікавлень молодих учених, однак багато з них пов'язані з питаннями краснавства, з проблемами сучасної освіти тощо. Попри так звану тематичну строкатість збірника, дослідження відзначаються належним рівнем науковості, дотриманням усіх необхідних вимог до видань такого типу.

Висловлюємо сподівання, що матеріали збірника стануть джерелом багатоманової інформації для широкого кола учених-гуманітаріїв.

Пантюк Микола Павлович,
проректор з науково-педагогічної роботи
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка,
доктор педагогічних наук, професор

Мовознавство, літературознавство
функціонує звична лексична одиниця рідної мови, немає потреби проводити якусь за-
мину.

Домінує, таким чином, визнання багатоманітності джерел поповнення лексики, багатоманітності ресурсів, які мова може використовувати для свого розвитку. Перед носіями української мови, відповідно, постає завдання – як саме передати міжнародні юридичні терміни засобами рідної мови. Іншомовні запозичення будуть цінним надбанням, за умови, якщо мова, яка їх запозичує, готова до їх абсорбції в свою усталену систему терміноутворення і може відповідно реагувати на реальні потреби професійної діяльності соціуму.

Проте там, де немає необхідності застосовувати іншомовні терміни і де вже функціонує звична лексична одиниця рідної мови, немає потреби проводити якусь заміну. Так чи інакше, тут необхідно бути дуже обережним, аби процеси українського терміноутворення були узгоджені з системою національної мови і, водночас, зі світовими терміноворчими процесами, загальним рівнем розвитку науки та техніки, оскільки інтернаціональне не суперечить національному, а збагачує та мотивує його новизну.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Артикула Н. В. Мова права і юридична термінологія: навчальний посібник / Н. В. Артикула. – К.: Стілос, 2004. – 277 с.
2. Комова М. В. Українська документознавча термінологія: шляхи творення та функцій особливості / М. В. Комова. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 316 с.
3. Кочан І. М. Динаміка і кодифікація термінів з міжнародними компонентами в сучасній українській мові / Ірина Миколаївна Кочан. – Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 519 с.
4. Кочан І. М. Українська наукова лексика: міжнародні компоненти в термінології: навч. посіб. / Ірина Миколаївна Кочан. – К.: Знання, 2013. – 294 с.
5. Левицький К. Німецько-український правничий словар / К. Левицький. – Відень, 1920. – 494 с.
6. Мозер М. Причинки до історії української мови / М. Мозер. – Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2008. – 832 с.
7. Німецько-руський словар висловів правничих і адміністративних / [уклад. К. Левицький]. – Л.: НТШ, 1893. – 528 с.
8. Панько Т. І. Українське термінознавство / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів: Вид-во «Світ», 1994. – 216 с.
9. Прадд Ю. Юридична лінгвістика (проблематика досліджень) / Ю. Прадд // Мовознавство. – 2002. – № 4–5. – С. 21–25.
10. Juristisch-politische Terminologie für die slavischen Sprachen Oesterreichs. Von der Commission für slavische juristisch-politische Terminologie. Deutsch-ruthenische Separat-Ausgabe. – Wien: Aus der kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei, 1851. – 296 s.

Стаття подано до редакції 15.03.2014 р.

Наталія ГЛУШАК,
м. Ужгород

ПРОЗА ДЖ. РОУЛІНГ: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА МЕТОДИ ВІДТВОРЕННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ В УКРАЇНСЬКОМОВНІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ В. МОРОЗОВА¹

У статті зроблено спробу окреслити особливості молодіжного сленгу як мовного явища, а також проаналізувати його функціонування і методи відтворення в українськомовній інтерпретації В. Морозова роману «Гаррі Поттер та Наміккровий принц» Дж. Роулінг.

Ключові слова: проза Дж. Роулінг, молодіжний сленг, методи відтворення, реценція.

Hlushchak N. J. Rowling's prose: the youthful slang functioning peculiarities and its reproduction methods in Ukrainian interpretation by V. Morozov. This article is an attempt to outline the youthful slang dominant features and aspects as a linguistic phenomenon and to analyze its functioning and reproduction peculiarities in Ukrainian interpretation by V. Morozov in the J. Rowling's novel «Harry Potter and the Half-Blood Prince».

Key words: J. Rowling's prose, youthful slang, slang functions, reproduction methods, reception.

*Глушак Н. Проза Дж. Роулінг: особливості функціонування і методи воспронизведе-
ния молодежного сленга в украинськомовній інтерпретації В. Морозова. В статтє сдєлана
попытка очертити особливости молодежного сленга как языкового явления и проанализиро-
вать его функционирование и методы воспронизведения в украинськомовній інтерпретації В. Мо-
розова романа «Гаррі Поттер и Принц-полукровка» Дж. Роулінг.*

Ключевые слова: проза Дж. Роулінг, молодежный сленг, функции сленга, методы воспро-
изведения, реценция.

Постановка проблеми. Лексичний склад української мови містить значну кіль-
кість сленгових утворень, що відповідають сфері їхнього використання у певних соці-
альних і професійних групах. Існування різноманітних діалектизмів, сленгізмів: мова
залишається динамічною системою, яка постійно розвивається [8]. У цьому аспекті
комунікативний статус і характер сленгу має теоретичне і практичне значення як для
мовознавців, літературознавців, так і для перекладачів.

Аналіз дослідження. Вивчення сленгу постає важливим аспектом для лінгвістів,
адже він виказує напрямки розвитку мови. Низка науковців, які досліджували слен-
гову лексику (К. Ібле, Е. Партрідж, Р. Чапман, І. Арнольд, І. Гальперін, В. Хомяков;
Т. Кондратюк, О. Медвідь, У. Погятинник, Л. Ставицька), намагалася простежити ди-
наміку сленгізмів. Усе це дає підстави дійти висновку: осмислення проблеми розви-
тку молодіжного сленгу належить до актуальних аспектів в українській філологічній
науці.

Мета статті – окреслити особливості молодіжного сленгу та проаналізувати
функціонування і методи його відтворення. Поставлена мета обумовлює розкриття
наступних завдань:

- 1) ознайомлення з проблематикою визначення терміну «сленг»;
- 2) визначення особливостей функціонування молодіжного сленгу;

3) розгляд методів відтворення сленгізмів у художньому творі.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на активне вивчення сленгу, його визначення є одним з найбільш суперечливих питань. Немає єдиного трактування цього терміна, а також не визначені його специфічні ознаки, які дають можливість вирізняти сленг з-поміж інших мовних явищ (арго, жаргон) [9, 327]. У цьому зв'язку доцільно висвітлити розглянуті визначення сленгу.

На думку Т. Кондратюк, «сленг – надзвичайно потужна, жива, вільна мовна стихія, що відіграє роль індикатора нашої індивідуальності й соціальної психології» [12, 3]. У свою чергу, російська дослідниця І. Арнольд наголошує: сленг означає лише розмовні слова та вирази з грубуватим чи жартівливим емоційним забарвленням, характерним для літературної мови [2, 65]. У своїй статті «Про термін сленг» І. Гальперін пропонує вважати сленгом той пласт лексики та фразеології, який проявляється у сфері живої розмовної мови в якості розмовних неологізмів, які легко переходять у загальноприйнятту розмовну літературну лексику [5, 107]. Натомість український мовознавець Л. Ставицька визначає сленг як відкрити систему непристойних слів. На її думку, йдеться про стилістично низькі лексико-фразеологічні одиниці, які вживають експресивну, оціночну та ефемістичну функції [13, 42]. В «Енциклопедії українознавства» запропоновано наступну дефініцію сленгу: «Сленг, міський соціолект, виниклий з арго різних замкнених соціальних груп (правопорушників, кримарів, ремісників, в'язнів, бурсаків-учнів, вояків), як емоційно забарвлена лексика низького і фамільярного стилю, поширена серед соціальних низів та певних вікових груп (ремісничої, шкільної молоді) міст» [7, 285]. Варто уявити: у сучасному тлумачному словнику української мови подається визначення терміну «сленг» на рівні жаргонних слів або виразів, тобто розмовного варіанту тієї чи іншої соціальної або професійної групи. Це – слова, що часто розглядаються як порушення норм стандартної мови. Йдеться про гранично виразні, іронічні слова, що слугують для позначення предметів, про які говорять у повсякденному житті [15, 810].

Найбільш повною та прийнятною є дефініція сленгу, запропонована В. Хомяковим. «Сленг: підкреслив дослідник, – відносно стабільний для певного періоду, широко розповсюджений та загальнорозумимий пласт нелітературної лексики і фразеології в середовищі живої розмовної мови, вельми неоднорідний за своїм генетичним складом та ступенем наближення до літературної мови; має яскраво виражений емоційно-експресивний оцінний характер, що часто є протестом – насмішкою над соціальними, етнічними, естетичними, мовними та іншими умовностями й авторитетами» [16, 8]. Відомий англійський лексикограф Е. Парtridge, укладач праці «Новий короткий словник сленгу та нестандартної англійської» («The Concise New Partridge Dictionary of Slang and Unconventional English»), подає таке визначення: «Переважно розмовна мова ніж літературна; утворюється, в більшості випадків, під час мовленнєвого процесу» [20, 17]. Натомість К. Ібле зауважує: «Сленг – набір розмовних слів та фраз, що використовуються для створення або зміцнення соціально – ідентичних або згуртованих груп в суспільстві» [19, 14]. Таким чином, окреслення сленгу залежить від групи людей, які його використовують. Іншими словами, це може бути студентський сленг, комп'ютерний сленг, молодіжний сленг тощо.

Отже, сленг – самобутнє лінгвістичне явище, існування якого не обмежується певним віком, а також соціально-часовою структурою. З вище розглянутих дефініцій сленгу можна визначити такі його особливості: – сленг є емоційно забарвленим; – сленг – слова та вирази, що вирізняють поміж собою групи людей, які його викорис-

тують; – переважно сленгові слова та вирази зустрічаються в розмовній мові, а не в літературній.

Істотним чинником у творенні сленгових лексем є спорідненість інтересів осіб, які формують різновид цього ненормативного утворення. У своїй статті «Молодіжний сленг як мовне явище» О. Кондратюк поділяє лексичні одиниці молодіжного сленгу на слова, які використовуються людьми, що мають справу з комп'ютерами, автомобілями, музикою, спортом [8]. Відтак можуть бути також сленгові слова, що стосуються літератури, мистецтва, психології, архітектури.

В. Вілюман сформулював низку визначальних особливостей сленгу. Він запропонував розрізняти: – загальний сленг, тобто той, що міститься за межами літературної мови, загальнорозумимий й широко розповсюджений у розмовній мові образні слова та словосполучення емоційно-оцінкового відтінку. Ці слова претендують на новизну та оригінальність в якостях, які виступають синонімами слів та словосполучень літературної мови [4, 47]; – спеціальний сленг; тобто слова та словосполучення того чи іншого професійного або класового жаргону [4, 47].

У статті «Статус студентського сленгу та аджернтних груп англійської мови» В. Дорда вказує, що сленг є однією із складових повсякденної лексики. Тому сленгові фрази можна розділити на ті, які описують: 1) стан людини і почуття; 2) гроші; 3) одяг; 4) емоції; 5) спілкування; 6) освіту [6, 191]. Натомість Л. Юрник у статті «Лінгвістичний статус слова в найновішому молодіжному соціумі» пропонує класифікувати сленгові слова на ті, що виконують наступні функції: 1) називну; 2) оцінну; 3) сатиричну; 4) експресивно-емоційну; 5) характеристичну [18].

Молодіжна мова характеризується різнобарвністю, їй властива здатність до сприйняття всього нового, власне, як її носіям. Нові виання у культурі, соціальний розвиток, технічний прогрес зумовили появу значної кількості молодіжних об'єднань та угруповувань. Особливий вплив на молодь має музика. Молодіжний сленг – це синтетована лексика різних молодіжних груп та індивідуальної молоді. Як і професійний жаргон ремісників минулого, спочатку він був засобом комунікації, умовною говіркою, яку розуміли тільки члени групи. Згодом окремі слова потрапляли у загальний мовний простір. Вони втрачали семантичну конспірованість і ставали загальноживаними [3].

Використання ненормативного лексику у художньому тексті пояснюється тим, що художній стиль надлений унікальними можливостями. Серед них доцільно виділити синтез усіх функціональних типів мовлення, широке використання матеріалу усно-розмовного стилю, а також надання інформації крізь призму соціальної орієнтації [10, 249–250]. Усе це є передумовою для використання ненормативної лексики.

У сучасних прозових текстах зримо утверджується стабільне використання літературної лексики. Варто підкреслити і той факт, що художнє мовлення не є спонтанним і кожне слово, власне, як особливо стилістично маркована одиниця, є плодом творчої ідеї автора. У цьому контексті слід наголосити: в українськомовному перекладі В. Морозова роману «Гаррі Поттер та Напівкровний принц» («Harry Potter and the Half-Blood Prince», 2005) Дж. Роулінг використано чимало одиниць молодіжного сленгу. Це дало змогу перекладачеві відтворити ідейно-естетичну сутність твору. За допомогою сленгу В. Морозов цілісно зобразив кожного героя роману, не відхиляючись від оригіналу. У цьому контексті доцільно зазначити, що І.Бик аргументовано визначає такі види перекладу сленгових одиниць:

1) **еквівалент** – це постійний рівнозначний відповідник певному слову або словосполученню в іншій мові, який в абсолютній більшості випадків не залежить від контексту. Еквівалентами переважно перекладаються стійкі та фразеологічні сполучення. Уже те, що вони часто зустрічаються в мові, слонукає перекладачів шукати для кожного з них постійні відповідники в українській мові;

2) **аналог** – один із декількох можливих синонімів. У будь-якому двомовному словнику іноземному слову, як правило, відповідає декілька українських синонімів. Вибір слова з ряду синонімів при перекладі визначається контекстом. Переклад при допомозі аналога – вищий ступінь з точки зору перекладацької майстерності і методики перекладу [1]. При перекладі аналогом потрібно вміти вибрати з декількох синонімів один, найбільш придатний у всіх відношеннях; при цьому його не завжди можна знайти у словнику;

3) **пояснювальний або описовий переклад**. При цьому виді перекладу замість самого слова вживається його пояснення. Такий прийом перекладу або ж точніше інтерпретації слова застосовується в тих випадках, коли у словниковому складі мови, на яку робиться переклад, немає ні еквівалента, ні аналогів, які відповідають значенню слова чи словосполучення оригіналу. Описово перекладаються, у першу чергу, ті слова, які позначають відсутні у житті поняття. Тому вони не мають в українській мові спеціальних слів для їх позначення [1].

У процесі аналізу перекладу В. Морозова роману «Гаррі Поттер та Напівкровний принц» Дж. Роуллінг нами опрацьовано 50 лексичних одиниць. Під час осмислення лексичних одиниць молодіжного сленгу у даному тексті було виявлено, що перекладач, відтворюючи сленгові одиниці, використовував два методи: 1) пошук еквівалента в українській мові; 2) пояснювальний або описовий переклад. Ось – ілюстрація.

- «And then we thought we'd get into the whole area of Defense Against the Dark Arts, because it's such a **money-snipper**,» continued George enthusiastically [21, 116].

- «А тоді ми подумали, що треба зайняти всю нішу захисту від темних мистецтв, бо це ж **бездонне джерело бабок**,» – завязто він дала Джордж [11, 107].

Словосполучення «money-snipper» (все, що дає легку наживу [20, 436]) в цьому контексті виконує номінативну функцію. Персонаж називає об'єкт, який дає легкий та доволі великий прибуток.

В українській мові слово «бабки» означає гроші. Відтак його можна вважати сленгом. У свою чергу, слово «джерело» означає: «джерело фінансування; джерело одержання ресурсів» [17, 31]. Таким чином, словосполучення «money-snipper» зберігає функцію і в українському перекладі – джерело бабок. Отже, і в перекладі персонаж називає об'єкт, що робить легкі гроші. В перекладі справедливо додано слово «бездонне», що робить речення ще більш виразним. Варто зазначити: словосполучення «money-snipper» в українському тексті відтворено за допомогою відповідника «джерело бабок».

Особливості функціонування та відтворення молодіжного сленгу в перекладі В. Морозова проstupають у наступній інтерпретації:

- «Well, who cares what he's interested in? What is he, when you come down to it? Just some stupid teacher.» Malfoy yawned ostentatiously. «I mean, I might not even be at Hogwarts next year, what's it matter to me if some **fat old has-been** likes me or not?» [21, 144].

- «А кого це кодулає, що саме його цікавить? Хто він такий, якщо розібратися? Звичайний тупий учительнога. – Мелфой демонстративно позіхнув. – Кароче, можливо,

наступного року мене взагалі не буде в Гогвортсі, то що мені до того, подобаюсь я якомусь старому жирному пердуну чи ні?» [11, 133].

Слово «has-been» означає: «Людина, чії кращі дні і найбільші досягнення залишилися в минулому» [20, 323]. У цьому контексті воно виконує характеристичну функцію, адже Мелфой не любить цього вчителя. Через це він характеризує його як «fat old has-been», що має негативний відтінок. Таким чином, в українському перекладі слово «fat old has-been» («старий жирний пердун») так само виконує характеристичну функцію, як і в англійському варіанті. Сам вираз «старий жирний пердун» не є сленгом в українській мові. Тому можна сказати, що перекладач відтворив його за допомогою загальних слів, але в більш вульгарній формі. У цьому випадку перекладач використав описовий метод перекладу, зберігаючи повну ідею автора. Крім того, В. Морозов додав підсилювальні слова: «колулає», «кароче», і «тупий учительнога». Тим самим він зробив мову персонажа ще більш експресивною.

Наступний приклад:

- «**Ouch!**» bellowed Malfoy, slapping her hand away. «Watch where you're putting your pins, woman! Mother, I don't think I want these anymore.» [21, 111].

- «**Ой!** – заревів Мелфой, відштовхуючи її руку. – Женщина, дивись, куди пхаш свої шпильки! Маман.. мені це вже набридло!» [11, 102].

Вигук «ouch» у цьому контексті виконує емоційно-експресивну функцію. Персонаж Мелфой дуже злий на жінку, яка його поранила. Цим вигуком він виказує свій гнів. В українській мові вигук «ой» означає вираження фізичного болю, страждання, переляку, жаху, тривоги, неспокою, несподіваної згадки про щось невідкладне [17]. На відміну від англійської мови, в українській вигук «ой» не є сленгом, отже, перекладач використав простий вигук. У цьому випадку слово «ой» також виконує емоційно-експресивну функцію. Перекладач використав низку інших додаткових слів, зокрема, «маман і жінщина». Це дає змогу відобразити справжню сутність персонажа та його невживаність.

Висновки. Аналіз тексту дає можливість констатувати: культура мовлення та молодіжний сленг, як спосіб відзеркалення світосприйняття людини, посідають вняткове місце в системі сучасної мови. Сленг є тим засобом, за допомогою якого мова постійно оновлюється, додає нове розуміння до старих понять, спрощує спілкування, а головне – розвиває її, робить більш доступною для представників інших народів. Молодіжний сленг може виконувати різні функції в тексті. При цьому мова персонажів у деяких випадках позбавлена моральності, сентиментальності й інших трансцендентних цінностей. Іноді В. Морозов використовує додаткові слова, щоб відтворити різноманітність поведінки і дій персонажа. Перекладачеві вдалося зберегти ідеї та думки автора, відтворивши виразність і емоційність мови персонажів, використовуючи різні сленгові слова та вирази.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абабілова Н. Реалізація молодіжного сленгу як одна з проблем сучасного перекладознавства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.pisnauka.com/6_PNI_2011/Philologia/6_80004.doc.htm
2. Арнольд І. Стилістика сучасного англійського мови: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. «Иностранные языки» / И. Арнольд. – М.: Просвещение, 1990. – 300 с.
3. Василенко Ю. Молодіжний сленг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.franko.lviv.ua/faculty/jur/Internet/PART-6_11.htm
4. Вілман В. Про способи утворення слів сленгу в сучасній англійській мові / В. Вілман // Питання мовознавства. – 1960. – № 6. – С. 137–140.

- Мовознавство, Літературознавство
Гальперин И. О термине «сленг» / И. Гальперин // Вопросы языкознания. — 1956. — № 4. — С. 107–114.
6. Дорда В. Статус студентського сленгу та адгерентних груп англійської мови // Вісник СумДУ. — 2006. — № 3. — С. 188–192.
7. Енциклопедія українознавства [у трьох томах] / Уклад. В. Кубійовича]. — К.: Ін-тут укр. археографії НАН України, 1995. — Т. 3. — С. 423 с.
8. Кондратюк О. Молодіжний сленг як мовне явище [Електронний ресурс]. — Режим доступу: URL: <http://www.ji.lviv.ua/l38texts/kondratyuk.htm>
9. Котелевська К. Витоки сленгової лексики (на матеріалі тексту С. Жадана «Делеш Моду») / К. Котелевська // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Филология. Социальные коммуникации». — Симферополь, 2012. — Том 25 (64). — № 1. — С. 327–331.
10. Малець Л. Стилістика української мови: [підручник для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / Л. Малець, О. Сидоренко, О. Малець. — К.: Вища школа, 2003. — 462 с.
11. Морозов В. «Гаррі Поттер і напівкровний принц» / В. Морозов; [гол. ред. О. Негребельський, І. Малкович]. — К.: ВО «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», 2005. — 574 с.
12. Словник сучасного українського сленгу / уклад. Т. Кондратюк. — Х.: Фоліо, 2006. — 350 с.
13. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг / Л. Ставицька — К.: Критика, 2005. — 462 с.
14. Стилістика російського мови: [учеб. пособие для студ. пед. ин-тов по спец. «Рус. яз. и лит. в нац. школе»]; под ред. Н. Шанского. — Л.: Просвещение, 1989. — 223 с.
15. Сучасний глумливий словник української мови: 65 000 слів / [за заг. ред. В. Дубчинського]. — Х.: ВД «ШКОЛА», 2006. — 1008 с.
16. Хомяков В. Структурно-семантичне і соціально-стилістичне особливості англійського експресивного просторечя / В. Хомяков. — Вологда, 1974. — С. 8–9.
17. Український жаргон (словник) / [уклад. Л. Ставицька]. — К.: Критика, 2005. — 496 с.
18. Юрчик Л. В. Лінгвістичний статус слова в найновітнішому молодіжному соціумі [Електронний ресурс]. — Режим доступу: URL: <http://sjournal.cdu.edu.ua/base/2008/v4/v4pp203-206.pdf>
19. Eble C. Slang and Sociability: In-Group Language among College Students / C. Eble // Journal of English Linguistics. — Vol. 26. — Nr 3. — 1998. — 247 p.
20. Partridge E. A Dictionary of Slang and Unconventional English Colloquialisms and Catch Phrases, Fossilized Jokes and Puns, General Nicknames, Vulgarisms and such Americanisms as have been naturalized / E. Partridge. — London-New York, 1989. — 721 p.
21. Rowling J. «Harry Potter and the Half-Blood Prince» / J. Rowling; [illustrator: J. Cockcroft] — Great Britain: Bloomsbury Publishing, 2005. — 607 p.

Стаття подано до редакції 14.03.2014 р.

НАСКРІЗНІ МОТИВИ У НОВЕЛІСТИЦІ РОБЕРТА МУЗІЛЯ

У статті зроблено спробу виявити систему стрижневих мотивів у сюжеті новел Р. Музіля збірки «Три жінки», а також дослідити особливості їхньої взаємодії, що надає концептуальної стійкості художній ідеї автора.

Ключові слова: новелістика Роберта Музіля, мотива, лейтмотив, тема, ідея.

Holomidova L. Transverse motives in the Robert Musil's short story. In this article an attempt is made to outline the root motives system in the R. Musil's short stories collection «Three Women», and also to study their interaction by providing the authors ideas conceptual stability.

Key words: Robert Musil's short stories, motive, leading motive, theme, idea.

Голомидова Л. Сквозні мотиви у новелістиці Роберта Музіля. В статті сфокусована спроба визначити систему основних мотивів у сюжеті новел Р. Музіля збірки «Три жінки», а також дослідити особливості їхньої взаємодії, що надає концептуальної стійкості ідеї автора.

Ключові слова: новелістика Р.Музіля, мотива, лейтмотив, тема, ідея.

Постановка проблеми. Роберт Музіль — відомий австрійський письменник, слава до якого прийшла по смертю завдяки роману «Людина без властивостей» («Der Mann ohne Eigenschaften»). Незакінчене прозове полого закономірно привернуло увагу цілої низки зарубіжних та українських дослідників. Так, Д. Загонський у своїй праці «Роберт Музіль та його роман «Людина без властивостей» слушно зазначає: «Якби Музіль написав тільки «Трьох жінок», «Об'єднання», «Трьох жінок», він не отримав би місце на літературному Олімпі; якби він написав тільки «Людину без властивостей», це — при всій першокласності інших творів — аніскільки не примануло його посмертної слави. Оскільки це слава творця «Людини без властивостей». І сьогодні вона є великою...» [7, 5]. З іншого боку, за таких обставин новелістика Р. Музіля тривалий час залишилась поза колом науково-дослідницьких інтересів. Новели австрійського автора розглядалися на рівні другорядного матеріалу у контексті досліджень переломного періоду творчості письменника від камерності до панорамності та справжньої глибини «Людини без властивостей». Проте мала проза посідає істотне місце у творчому доробку Р. Музіля як з огляду на особливості поезити, так і з позиції організації мотивів та образів. Спробою висвітлити зазначену проблему і пояснюється актуальність дослідження мотивів новелістики Р. Музіля на матеріалі циклу новел «Три жінки» («Drei Frauen»).

Аналіз досліджень. Теоретичною базою розвідки є низка праць європейських, російських та українських дослідників, які охоплюють коло проблем теорії та історії жанру, його структури, типологічних ознак малої прози, а також стилістичних прийомів, мотивної організації творів Р. Музіля. Йдеться про а) узагальнюючі праці біографічного спрямування (К. Коріно, В. Фанга, А. Фрізе, А. Карельський); б) студії теоретичного спрямування та довідково-енциклопедичні видання (Р. Гром як, В. Теремко, А. Іванченко); в) дослідження сюжетних особливостей та специфіки мотивів у творах Р. Музіля (К. Бульманн, Т. Пекар, У. Веддер, М. Якоб, Т. Світельська, А. Белобратов, Д. Давліанідзе, Д. Загонський, І. Зимомря, Д. Налівайко, І. Мегела, А. Науменко).

Мета статті полягає у виявленні стрижневих мотивів у новелі збірки «Три жінки» Р. Музіля. Для досягнення мети визначено наступні завдання: а) дослідити критичну літера-

МОВознавство. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Качмар О. Аспекти «контактоустановлюваності» Північноамериканського Фонденту MANAGEMENT.....	319
Паночко М. Запозичення як джерело збагачення українського юридичного лексикону XIX ст.....	326
Глушак Н. Проза Дж. Роулінг: особливості функціонування та методи відтворення молодіжного сленгу в українськомовній інтерпретації В. Морозова.....	331
Голомідова Л. Наскрізні мотиви у новелістиці Роберта Музіля.....	337
Дмигрів І. Категорія християнського символу та його функціонування в художньому тексті.....	342
Жовтани Р. Жанрова структура малої прози Ернста Віхерта в контексті німецької літератури еміграції.....	348
Зимомря І. Комунікативні виміри у літературному процесі німецькомовного культурного простору.....	354
Зимомря О. Українсько-угорське помежів'я: особливості літературної взаємодії.....	360
Луцик В. Стратегії інтерпретації художніх моделей малої прози Доріс Лессінг.....	365
Кемінь О. Особливості жіночого прозописьма Анджелі Картер: критерії сприйняття дійсності.....	371
Мельник О. Творча історія «Живописної України» як результат співпраці Тараса Шевченка та Миколи Маркевича.....	375
Углій Л. Образ предка у прозі Тоні Моррісон.....	382
Харюк І. Потгтеріада Дж. Ролінг як репрезентативне явище філософії new age в сучасному суспільстві.....	387

ЕКОЛОГІЯ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Кречківська Г. Структурно-функціональна організація гетеротрофних комплексів відвалів.....	393
Кунда-Пронь І. Мутаційні процеси у природній популяції Drosophila melanogaster м. Дрогобича.....	400
Пригара О. Екологічні проблеми туризму та шляхи їх вирішення.....	404
Сеньків В., Слободян Л. Особливості агітаційної роботи з організації роздільного збору твердих побутових відходів.....	409
Чир Н. Еколого-агрохімічний стан ґрунтів басейну р. Вижівка у сучасних умовах господарювання.....	413

РЕЦЕНЗІЇ, ВІДГУКИ, ПОВДОМЛЕННЯ

Зимомря І. Текстова структура та верифікація її смислів.....	420
Тельвак В. Останні томи листування Михайла Грушевського.....	425

CONTENTS

HISTORY

Halyk V. Ivan Franko and Vatroslav Yagich: historiography and source base of problem.....	4
Haliv M. The fellowship «Prosvita»'s reading room (chytal'nya) in Skhidnyzia (1909 – 1939).....	10
Inytskyi V. The use of secret underground places «kryuykas» by rebels in opposition to the repressive and punitive system in the OUN Carpathian province (1945 – 1954).....	17
Kashka M. The language importance in the national identity formation in Transcarpathia of XIX century.....	26
Lazorak B. The two modernization episodes of «Austrian Drohobych»: old streets «on a modern way» and «not suburban dream» of a tram (1901, 1909 – 1914).....	32
Malczewska-Pawelec D., Pawelec T. False memory syndrome: the creation of a vision of nation's recent history by communist authorities in Poland (in search of a research model).....	39
Stetsyk Y. The Basilian Monasteries of Peremyshl (14 – 18 centuries).....	55

ART

Andrejko O. The methodological basis of the violinist performance culture formation.....	62
Bezpalenko J. Gorbacuk G. The education methods' development ways of St. Petersburg and Moscow classical dance ballet schools in the first half of the twentieth century (Vaganova A. Y. Tarasov M. I.).....	69
Bernadskaya D. The Neoclassique Ballet style's development in Choreography of XX-th century.....	77
Budanova T. On the functional polyvalence of modern bayan culture.....	83
Dyka G. The plastic and motion musical forms as a part of teaching the preschool and school children.....	91
Dushnyi A. The scientific understanding of bayan-accordion pedagogy in the Ukraine music education context of the XXI century.....	96
Zaborovska T. The music material selection for Adagio in a classical dance at the barre and in the middle of the dancing room.....	103
Karas S. The comparison of J.S. Bach's Preludes and Fugues gis-moll interpretations (Volume II and WTC) by bayanist-accordionists J. Oleksivym and I. Kvashevichem.....	107
Kyslyak B. The origin backgrounds for bayan creation. (late XIX – mid – XX century).....	117
Kmety O. O. Repertory trends of elementary art education in Ukraine late twentieth early twenty-first century: bayan-accordion aspect.....	122
Kolosovsky O. Improvisation as the creative imagination development (through the jazz performance prism).....	129
Lebedev A. Accordion and orchestra concert in russian and ukrainian composers creations in 1960-80 s.....	133
Marchenko Y., login L. The ontogeny of Galicia musical and pedagogical opinion during the reformation and enlightenment era in the historical discourse.....	139
Nastyuk O. Music and dance syncretism in ballet choreography.....	152
Nicolenko O. The compositional and stylistic specific of M. Dremlyuga concert for bandura and orchestra.....	158
Plakhotnyuk O. Jazz dance on the academic ballet stage: genesis and personalities.....	164
Polosmak A. The Belarusian composers' music works of the 20th century for the domra ensembles: genre searches.....	169